

جرح شناسی از منظر برنامه ریزی شهری

مؤلف

د. حمد صفری

کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، عضو بنیاد پژوهشگران و نخبگان

سرشناه	صفری، محمد، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	جرم‌شناسی از منظر برنامه‌ریزی شهری / مؤلف محمد صفری.
مشخصات نشر	اصفهان : پویش اندیشه؛ نگین ایران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۳۲ ص.
شابک	978-964-5443-03-8
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	جرم و جنایت
موضوع	Crime
موضوع	شهرسازی -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	City planning -- Social aspects
موضوع	جرم و جنایت -- پیشگیری -- برنامه‌ریزی
موضوع	Crime prevention -- Planning
موضوع	پیشگیری از جرم در طراحی معماری
موضوع	Crime prevention and architectural design
رده بندی کنگره	۳۹۶ ص۷۲ / ف۲ / ۶۰۲۶ HV
رده بندی دیویی	۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۹۱۰۳۴

انتشارات پویش اندیشه

loyesh.andishe@gmail.com

نام کتاب: جرم‌شناسی از منظر برنامه‌ریزی شهری

مؤلف: مهندس محمد صفری

طراح جلد و ویراستار: موسسه فرهنگی - علمی - هنری اندیشان خلاق

ناشر: پویش اندیشه، ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: چاپ نگار اصفهان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

اول: چاپ

تعداد صفحات: ۲۳۲ صفحه قطع: وزیری

قیمت: ۱۵/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۴-۳۰۰-۷

آدرس مراکز بخش اصفهان: خیابان مسجد سید - خیابان پنج رمضان بالاتراز جهاد دانشگاهی

کوچه ۱۷ (جنت) - پلاک ۴۶. انتشارات پویش اندیشه کدپستی ۶۵۹۵۱ - ۸۱۳۷۸

تلفن: ۳۳۳۶۳۲۱۸

۰۹۱۳۳۱۱۳۰۸۵ : ۳۳۳۷۳۵۷۷

خیابان آمادگاه - کوی فتح آباد - بخش کتاب علم گستر تلفن: ۳۳۲۱۹۹۷۹

هرگونه تکثیر - نسخه برداری، کپی برداری و فروش کپی‌های این کتاب با استناد به مواد ۲۳ و ۲۹ قانون

فصل اول : کلیات و مفاهیم

۱.....	مقدمه
۲.....	تعریف شهر
۴.....	تعریف جرم
۵.....	الف) جرم از دیدگاه حقوقی
۶.....	ب) جرم از دیدگاه جامعه‌شناسی
۷.....	انواع جرم از دیدگاه جامعه‌شناسی شهری
۷.....	الف) جرایم خیابانی
۸.....	ب) جرایم یقه سفیدان (جرایم شغل و صنعتی)
۸.....	ج) جرایم سازمان یافته
۹.....	د) جرایم سیاسی
۱۲.....	جرایم شهری
۱۴.....	عوامل ایجاد کننده جرایم شهری
۱۴.....	الف) شهر نشینی و ایجاد جرم
۱۶.....	ب) جمعیت و جرم
۱۸.....	ج) مهاجرت‌های بی‌رویه روستائیان به شهرها
۱۹.....	د) حاشیه نشینی و ایجاد جرم در شهر

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل دوم: مکاتب و نظریه های جرم شناسی شهری

۲۱.....	مقدمه
۲۲.....	مکتب عدالت مطاقی
۲۲.....	مکتب بلاستیک
۲۷.....	مکتب تحقیق یا انشایی
۳۲.....	مکتب دفاع اجتماعی تدبیر
۳۴.....	مکتب دفاع اجتماعی جدید
۳۴.....	مکتب محیط اجتماعی و فرهنگی
۳۴.....	مکتب جامعه شناسی جنایی
۳۵.....	مکتب تبادل روانی
۳۶.....	نظریه ی برچسب زنی
۳۶.....	نظریه فشار ساختاری
۳۹.....	نظریه ی دورکیم
۴۱.....	نظریه ی ادوین ساترلند
۴۲.....	نظریه مرتن
۴۲.....	نظریه سزار لومبروزو
۴۶.....	نظریه ی جین جیکیز
۴۹.....	نظریه فضاهای قابل دفاع
۵۰.....	نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵۳.....	نظریه پنجره شکسته.....
۵۷.....	نظریه نحو یا چیدمان فضا.....
۵۸.....	نظریه الگوی جرم.....
۶۱.....	نظریه شهرگرایی نوین.....
۶۱.....	نظریه بی سامان اجتماعی.....
۶۴.....	نظریه بی منجاری یا آنومی.....
۶۷.....	نظریه بوم شناختی انحراف.....
۷۱.....	نظریه کنش اجتماعی.....
۷۳.....	نظریات اکولوژیکی جرایم شهری.....
۷۵.....	نظریه شهر شاد و فضاهای شهری دوسانه و دلپذیر.....

فصل سوم : بررسی عوامل و محرک های وقوع جرم در شهر ها

۷۸.....	مقدمه.....
۷۹.....	مهم ترین عوامل اجتماعی در جرایم شهری.....
۷۹.....	الف) محیط اجتماعی.....
۷۹.....	تاثیر محیط خانوادگی در بروز جرم.....
۸۲.....	تاثیرات محل زندگی و مسکن در بروز جرم.....
۸۳.....	تاثیر محیط های انتخابی در بروز جرم.....
۸۵.....	تاثیر وسایل ارتباط جمعی در بروز جرم.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸۶	تأثیر مهاجرت در بروز جرم.....
۸۷	ب) محیط اقتصادی.....
۸۸	تأثیر عوامل اقتصادی بر بزهکاری و ایجاد جرم از دیدگاه مکاتب مختلف.....
۹۰	تأثیر فقر و ثروت به عنوان دو عامل اقتصادی بر بزهکاری.....
۹۱	همبستگی مثبت بین فقر به عنوان یک عامل اقتصادی و جرم.....
۹۴	تأثیر ثروت بر بزهکاری و جرم شهری.....
۹۶	بحران های اقتصادی و رشد جرم و جنایت در شهرها.....
۹۷	شاخص های اقتصادی جرم.....
۱۰۰	ج) محیط سیاسی.....
۱۰۰	۱) سیاست داخلی.....
۱۰۰	۲) انقلاب.....
۱۰۱	۳) جنگ.....
۱۰۱	۴) سیاست کیفری.....

فصل چهارم : جرم از منظر برنامه ریزی و طراحی شهری

۱۰۶	مقدمه.....
۱۰۷	دلایل جرم خیز بودن شهرها.....
۱۰۸	تراکم محیط های شهری و رابطه آن با جرم شهری.....
۱۰۹	رابطه مسکن و جرم.....

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
جرائم آپارتمانی و جرائم محلی.....	۱۱۰
محلات شهری و پیدایش جرایم شهری.....	۱۱۰
تفکیک های غیر مجاز ، و شکل گیری جرم.....	۱۱۳
اقلیم و تأثیر آن بر ارتکاب جرم.....	۱۱۳
محیط فیزیکی پیدایش جرم.....	۱۱۸
افزایش جرم با گرم تر شدن زمین.....	۱۱۹
نقش برنامه ریزی شهری در پیشگیری از جرم.....	۱۲۱
عوامل شکل دهنده ی کارر های جرم خیز شهری از منظر برنامه ریزی شهری.....	۱۲۴
جغرافیای جرم و مکان های جرم خیز.....	۱۳۱
سیستم اطلاعات جغرافیایی و مکان های جرم خیز.....	۱۳۲
نقش فضاهای شهری در پیشگیری از وقوع جرم.....	۱۳۳
طراحی محیطی و پیشگیری از جرم.....	۱۳۴
رویکرد غیرمکانی.....	۱۳۶
رویکرد مکانی.....	۱۳۶
طراحی محیطی و علوم رفتاری.....	۱۳۸
عوامل روانی و اجتماعی رفتار جنایتکارانه.....	۱۳۹
طراحی قرارگاه رفتاری.....	۱۴۱
نقش معماری منظر و طراحی شهری در کاهش جرایم شهری.....	۱۴۵
پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی.....	۱۵۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵۹	نمونه های جهانی انجام شده طراحی.....
۱۶۰	موانع اجرایی طراحی.....
۱۶۰	ضرورت کاربرد طراحی در ایران.....

فصل پنجم: مدیریت شهری و پیشگیری از جرایم شهری

۱۶۲	مقدمه.....
۱۶۴	مفهوم پیشگیری از جرم، دستگاه مدیریت شهری.....
۱۶۴	تنوری ها و روش های کنترل جرایم از منظر مدیریت شهری.....
۱۶۵	الف) دور ساختن مجرم از جامعه.....
۱۶۶	ب) پیشگیری وضعی.....
۱۶۷	پ) کنترل اجتماعی.....
۱۶۸	ت) مهندسی علت و مدیریت شهری در کنترل جرایم شهری.....
۱۷۰	نقش نهادهای پیشگیری در کنترل جرایم شهری.....
۱۷۱	الف) نهادهای رسمی پیشگیری و حفاظت اجتماعی.....
۱۷۵	ب) نهادهای پیشگیری و ضرورت ترویج فرهنگ کنترل جرایم شهری.....
۱۷۸	ج) ضرورت عملی شدن طرح های مطالعاتی.....
۱۷۸	نقش مدیریت شهری در پیشگیری از جرم.....
۱۹۲	مدیریت و فناوری های نوین موجود در ارتقاء امنیت شهری.....
۱۹۳	آینده پژوهی و کنترل جرایم شهری.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۰۰	روش های استفاده از آینده پژوهی در مدیریت پیشگیری از جرائم
۲۰۰	الف (پسنگری از آینده به امروز
۲۰۴	ب (توسعه پایدار
۲۰۷	مثلث پایدار
۲۱۱	منابع فارسی
۲۱۴	منابع انگلیسی

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

یکی از پیچیده ترین مسائل در شهرهای جهان نرخ بالای جرم و افزایش ناهنجاری های اجتماعی در آنهاست. بروز انواع جرم و ناهنجاری باعث ایجاد حس ناامنی و تحمیل مشکلات مالی بر دوش جامعه، دولت و تشکیلات قضایی کشور می شود. امروزه افزایش تصاعدی میزان وقوع جرم به موازات افزایش جمعیت، در اکثر کشورهای جهان قابل مشاهده است. مبارزه با جرم و کجروی های اجتماعی منوط به شناخت عوامل جرم زا است. بنابراین با از بین بردن این عوامل یا کاهش اثرات آن می توان از بروز جرایم پیشگیری نمود. یا حداقل از میزان آن در جامعه کاست. متأسفانه در مقابل به پدیده بزه کاری و جرم در شهرها که به جنبه محیطی- جغرافیایی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی آن کمتر توجه شده است و برداشته شده است- قضایی موجب شده است تا مجازات مجرم در اولویت قرار گیرد و پیگرد و دستگیری و بازداشت و امانیت بیشتری داشته باشد. این در حالی است که امروزه در کنار این اقدامات و به منظور پیشگیری، ارتقاء جرم ررسی و ویژگی های مکانی و موقعیت هایی که پدیده جرم در آن بیشتر رخ می دهد می تواند زیر بسزایی در کاهش ارتکاب جرم داشته باشد. اهمیت مطالعات علمی در زمینه درک صحیح قواعد و منطق مجرمین در انتخاب مکان، زمان و نوع رفتار مجرمانه ای که در پیش می گیرند بیش از هر چیز نیازمند بینش و پیشگیرانه و دیدگاهی جرم اندیشانه است. آن چه مسلم است، برخی مکان ها به دلیل ساختار فضایی، بیدی خاص و هم چنین شرایط و ویژگی های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و حتی اقلیمی، امکان و فرصت بیشتری برای وقوع و بروز جرم دارند. در مقابل برخی مکان ها مانع و بازدارنده ی فرصت های مجرمانه هستند. لذا شناسایی شرایط مکانی- فضایی بروز جرم و ارائه ی راهکار به منظور از بین بردن یا تضعیف این شرایط، از مهم ترین اهداف بررسی های جغرافیای جرم و جنایت در شهرها محسوب می شود. از این رو نوشتار حاضر مشتمل بر پنج فصل می باشد در ابتدا به تعاریف و مفاهیم جرم در شهرها پرداخته و در فصل دوم به تفصیل به بررسی نظریه ها و مکاتب مختلف جرم ازدیدگاه های مختلف اشاره داشته است. در فصل سوم مهم ترین عوامل و محرک های ایجاد انگیزه وقوع جرم در شهرها مورد ارزیابی قرار گرفته

و در فصل چهارم روشهای کنترل و پیشگیری از منظر برنامه ریزی شهری و مدل های طراحی شهری اشاره شده است و در نهایت در فصل پنجم به تبیین اهمیت و نقش مدیریت شهری در کنترل و پیشگیری جرایم شهری با هدف تحلیل جغرافیایی، رابطه فضای زندگی و فعالیت اجتماعی مجرم و وقوع جرم در شهر ها پرداخته ایم تا برای مسئولین و کارشناسان مسائل امنیتی پیوندی عملکردی میان مطالعات علمی برنامه ریزی شهری و مسائل ایمنی شهرها پدید آورده باشیم .

با آرزوی موفقیت برای شما

محمد صفری

Ma.safari@iauyazd.ac.ir